

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétvégék és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszavételére vagy megőrzésére nem vállalozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 114. szám.

Nagy-Várad.

Kedd, 1913. május 20.

Perczel Dezső meghalt.

A magyar politikai életnek gyászvan: Perczel Dezső meghalt.

Valamikor, nem is olyan régen, ez a név forrongást és vihart jelentett. Ő rendelte el azt a bizonyos híres zsebkendőszavazást, a melynek végső eredménye a szabadelvűpárt összeroppanása és a koalíció uralomrajutása lett a következménye. Ki gondolta volna akkor, hogy az a zsebkendőszavazás mégis meg fogja találni a maga eredményét, hogy bármily éles szavakkal ítélte el a koalíciós országgyűlés Perczel Dezsőt, Justh Gyula, Perczel utódja maga fogja lehetővé tenni, hogy a széttobbanított koalíció romjain új életre támadjon a szabadelvűpárt s a mit mint szabadelvűpárt nem tudott keresztülvinni zsebkendővel, azt mint munkapárt keresztülvizsi Pavlikkal?!

Lehetetlen meg nem állani gonggolkodva, töprengve Perczel Dezső koporsója mellett.

Valami sajátságos tünet az a magyar politikai életben, hogy nálunk akárhányszor az erőszak avatkozik bele a politikai küzdelmekbe. Az erőszak pillanatnyi sikert elér, de aztán kénytelen bukását beismerni és félrevonulni s csak a késői kor történetírója fogja följegyezni róla a kritikát, hogy vajjon elismerést vagy gáncsot érdemel-e az erőszak?

Perczel Dezső híres zsebkendőszavazása is elért pillanatnyi sikert: legyűrte a kisebbséget. A kisebbség azonban az országban szervezkedett, mint többség tért vissza s a hatalom birtokában mondott elítélő bírálatot Perczelék fölött.

Ehhez a hirtelen fordulathoz

csak egy hasonlítható: Justh Gyula híres bankakciója. Justh is erőszakkal akarta keresztülhajtani az önálló bankot. Pillanatnyi sikert el is ért, széttobbanította a függetlenségi pártot, saját híveit egészen közel hozta a hatalomhoz, aztán — de hiszen minek emlegessünk köztudomású eseményeket újra!

Justh Gyula robbantó fellépése után sokan úgy magyarázták, mintha az események Perczel Dezsőt igazolnák és június 4-én a rendőrség bevonulását olybá vették, mint a zsebkendőszavazás egyenes folytatását.

Pedig a dolog egészen másképpen áll.

Perczel Dezső fellépése lezárt hosszú időre egy korszakot a magyar történelemben: azt a korszakot, a mely a magyar hadsereg kivívásában látta állami függetlenségünk legfőbb biztosítékát. A zsebkendőszavazás ennek a gyakran erőszakos, de mindvégig erősen nemzeti tartalmu kuruc politikának intett talán hosszú időre jó éjszakát. A koalíció már kénytelen volt a katonai magyar törekvések ideiglenes kikapcsolásával kormányt vállalni, a munkapárt katonai programja nem terjedhet túl a kilences bizottság követelményein, a Justh-párt pedig — a nemzetiségek tulsúlyát megalapozó általános titkoson lovagol. Ki beszél ma a magyar vezényszóráról? Senki — Perczel Dezső óta.

Június 4-ike egészen más irányt jelöl. Pavlik bevonulása is az obstrukció ellen történt, mint annak idején a zsebkendők lebegtetése, de ez az új obstrukció már elfelejtette a magyar vezényszót. Az általános

titkosat tüzte ki ideáljául, a nemzetiségek és a nemzetköziek jel-szavát. Ezért lett a zsebkendőszavazás következménye nemzeti felháborodás, a függetlenségi törekvések erélyes és mindent magával ragadó áradatának kitörése, míg most bizony a lehangosabbak nem a nemzeti zászlóra, hanem vagy a vörös lobogóra, vagy Dákórománia és Nagy-Szerbia zászlajára esküsznek.

Emberek jönnek, emberek mennek, az események valósággal kergetik egymást, de a nemzet az emberek, az események hullámlásán át halad a maga útján előre. Perczel Dezső neve csak egy mozzanatát jelenti ennek az előtörtetésnek. Erős kézzel nyult bele az eseményekbe s vihart idézett fel. Volt idő, a mikor nevének kiejtése egy-magában is forrongást jelentett. Ma már csöndes, nagyon csöndes emberként bevonult a történelembe s a történelem lesz hivatva valamikor igazságos bírálatot mondani eljárása fölött.

*

A halálesetről a következő tudósítást kaptuk:

Perczel Dezső bonyhádi birtokán, ahová néhány hónapja visszavonult, vasárnap reggel 7 órakor meghalt.

Perczel Dezső olyan családból származik, mely Perczel Móricot, a szabadságharc vitéz generálisát adta a hazának és amelynek tagjai mindenkor a közpályán küzdöttek. Ő maga rendkívül munkabíró ember volt. Mikor Bonyhádról, patriájából először került fel a képviselőházba, már akkor közmondásos volt a pontossága. Nem volt a Háznak ülése, hogy arról elmaradt volna.

Nem volt kiváló szónok, sem magát

Olcsó Nyári Keztyük Fehér János

kitünő tartós minőségben már
30 fillértől szerezhetők be

SAJÁT GYÁRTMÁNYU KEZTYÜK TISZTÍTÁSA 16 FILLÉR.

keztyüs Bémer-téri üzletében.
TELEFON 419.

minden helyzetben feltaláló debatter. De ha magas, szikár alakja fölemelkedett a padok közt, ha nyugodt előadásába belékezdett: szívesen hallgatták fejtegetéseit. 1887-ben került először a képviselőházba és azóta, a koalíció pár esztendejét leszámítva, mindig tagja volt a parlamentnek.

Főleg belügyi kérdésekben ismerték el szaktekintélynek és Bánffy Dezső báró őt kínálja meg a belügyminiszteri tárccával.

Nem egy fontos közigazgatási reform fűződik az ő nevéhez.

Bánffy bukása után, Tisza István miniszterelnöksége idején ő lett a képviselőház elnöke. Mint ilyen csinálta meg a hirhedt november tizenhétedikét. Pártja bukása után visszavonult bonyhádi birtokára.

Ekkor egyéb csapások is érték. Meghalt Ilona leánya, fiatalon, tizennyolc éves korában. A rajongásig szeretett gyermek halála súlyos csapás volt Perczel Dezsőre. Valósággal összeesett. A déceg ember megrokkant, megöszült. Alig mozdult ki ezután otthonából. Csak akkor kezdett újra szerepelni, mikor a Héderváry föltámasztotta régi liberális párt nemzeti munkapárt címén újra aktiv lett és őt választotta elnökéül. De tavaly ettől is vissza kellett vonulnia, mert betegeskedése megakadályozta, hogy akként vegyen részt pártja mozgalmában, ahogy ő egész életében dolgozni szeretett.

Most aztán halála hírért kapjuk. Pártja nagy végtisztességet ad elhunyt elnökének.

Perczel Dezső temetése.

Ma reggel hat órakor a keleti pályaudvarról számos munkapárti képviselő utazik Bonyhádra Perczel Dezső temetésére. A gyászbeszédet a munkapárt nevében gróf Khuen Héderváry Károly tartja. A képviselőház küldöttségét Beöthy Pál alelnök vezeti. A munkapárt tegnap este hét órakor Perczel elhunyt alkalmából értekezletet tartott. A temetés ma délben lesz.

Apponyi Tordán. Vertán Endre Justh párti képviselő tegnap tartotta beszámolóját Tordán. A fényesen sikerült beszámolóra Apponyi Albert gróf és több függetlenségi képviselő is elkísérte. Jósika Gábor báró beszéde után, melyben a függetlenségi pártok egyesülésének szükségességét hangoztatta, Vertán mondotta el nagyhatású beszámolóbeszédét. Majd Apponyi lépett a szónoki emelvényre s másfélórás beszédet tartott. A fuzióról kijelentette, hogy azt nemcsak a nép és a helyzet kívánja, hanem kötelessége a pártoknak is, mert csak így sörphetik el a mai rendszert. A pártoknak egyesülnie kell, de azért türelemre inti a közönséget, mert a dolgot elhamarkodni nem szabad. Lovászy Márton kifejtette, hogy a parlamentben a leghevesebb küzdelmet, csak úgy folytathatják, ha egyesülnek.

A balkáni bonyodalom

Vitás szerződés.

Szófia, május 19.

A bolgár távirati iroda megeafolja azt a hírt, hogy a bolgár kormány a Szerbiával kötött szövetségi szerződés megváltoztatásáról tárgyal és hajlandó a déli zónához tartozó meghódított területeket átengedni Szerbiának.

Szófia, május 19.

Jól értesült körökből származó hír szerint Pasics szerb miniszterelnök, Danev dr, a szobranje elnöke és Teodorov pénzügyminiszter előtt békés nyilatkozatokat tett egy beszélgetés alkalmával, amelyet Belgrádban folytattak az említett bolgár államférfiak legutóbbi átutazása alkalmával. Pasics miniszterelnök kijelentette, hogy a belgrádi kabinet nem helyesli egyes belgráni lapok támadó hangját.

Itt meglepéssel értesülnek a belgrádi kormány eme magatartásáról, megjegyzik azonban, hogy Bulgária a vitás kérdések megoldását csak a szerződés alapján tartja lehetségesnek.

A wiedi herceg Albánia trónján.

Bécs, május 19.

Beavatott körökből származó értesülés szerint Vilmos Frigyes Henrik wiedi hercegnek van a legtöbb kilátása Albánia trónjára. Személyes tulajdonságain és családi összeköttetésein kívül megvan az a kedvező tulajdonsága, hogy protestáns.

Az olasz kormány katolikus ember jelölésébe aligha egyeznék bele, viszont a befolyásos albánok, amellet kardoskodnak, hogy olyan ember legyen a fejedelmük, aki az országban legelterjedtebb három vallás egyikéhez sem tartozik.

Bécsi diplomáciai körökben azt beszélnek, hogy Vilmos hohenzollerni herceg, mikor a múlt héten Bukarestből visszatérőben Bécsben tartózkodott, Schönbrunnban is járt az uralkodónál, bejelentette a wiedi herceg jelöltségét és a jelöltséget Berehtold grófnál is melegen támogatta. Azt is beszélnek, hogy a wiedi herceg jelöltsége igen kedvező formában már azon megbeszélésen is szóba került, amelyet Berehtold gróf Jagow német külügyi államtitkárral folytatott.

A wiedi herceg jelöltségét albán körökben is rokonérzettel fogadják.

A reunio ülése.

London, május 13.

A nagyköveti reunio holnap ülésén az albán trón betöltésével fog foglalkozni. A német nagykövet a wiedi herceget fogja fejedelmül ajánlani. A hatalmak már hozzájárultak a herceg kinevezéséhez.

A városi tejközpont válsága.

Bizottságot küldtek ki.

A nagyvárad tejközpont eddigi rövid működése nagyon jellemző Nagyváradra. Egyes közérdekű intézmények mikor már másutt eredményesen működnek, akkor Nagyváradon is rá gondoljuk magunkat, hogy talán nálunk is elkélne egy ilyen intézmény. De azt mindég megjósolhatja bárki előre, hogy amíg sikerül ezt az új dolgot megalapozni, annyi kellemetlenségen kell keresztül esni, hogy kétségbeesünk annak jövője felett. Mert ami másutt szépen, rendben megvalósul, nálunk másként megy, mert mi mindjárt azt kívánjuk, hogy a gyermekbetegségen se menjen át egy-egy nagyobb jelentőségű dolog.

Igy vagyunk a városi tejközponttal is. Ideális lelkesedéssel, a közegészségügyi tekintetek készítették Gerő Armin főkapitányt és a lakás- és élelmezési szakbizottságot, hogy a városi tejközpont felállítását sürgessék.

Hogy az intézmény áldásos s hivatva van a közegészségügy javítására, erre példát mutatott Temesvár.

Nagyvárad város törvényhatósága, felismerte a dolog fontosságát, mikor kimondta, hogy a városi tejközpontot még akkor is felállítja és fentartja, ha talán áldozatot kell is hoznia ezen intézményre.

S alig működik ez az intézmény néhány hónapja, már igyekeznek meghuzni felette a halálharangot, hivatalosan és nem hivatalosan.

Ehhez kétségtelenül hozzájárult az is, hogy az intézmény vezetésében és kezelésében a bürokratizmus mindent megbénító rendszerét akarják érvényesíteni s ebből kifolyólag a személyzet között felmerült ellentéteket nem igyekeztek gyorsan és alaposan elnyomni, hanem annyira hagyták azt nőni, hogy válságos helyzetbe kerüljön az egész intézmény.

Továbbá a magán érdekek istápolásával olyan kötelezettséget vállaltak, amelyek egyenesen anyagi károsodással járnak az egész intézményre.

Mikor mindezeknek a balkézzel csinált dolgoknak a hátrányai mutatkoztak, akkor már a város tanácsa elfelejtkezett arról, hogy itt üzlettel áll szemben, amelynek az esélyei időhöz, körülményekhez van kötve s maga igyekszik híresztelésével diskreditálni az intézményt.

Igy jutott válságos helyzetbe Nagyvárad tejközpontja.

Azt közölték egyes lapok, hogy a tejközpont naponta 150 korona deficittel működik, ami érthető konsternációt idézett fel úgy a városháza és a közönségnél.

Ezenkívül a tejközpont vezetője: Machnich András tejmester állásáról lemondott s ott hagyta az egész telepet, amely már

8 hó végéig rendkívüli leszállított árak!

Elegáns kostümök 25 K-tól, divatos felüők 18 K-tól, lüszterből 12 K-tól, szövet- és gyapju delin pongyolák 12 K-tól, mosó cretonból 6 K-tól, izléses blousok selyemből 7 K 50 f.-től, szövet- és gyapju delinből 5 K-tól, Madeira és grenadinból 3 K 80 f.-től, kitűnő aljak szövetből 7 K 50 f.-től, vászonnál 5 K-tól.

Gyermekruhák ugyszintén

női- és leányka kalapok nagy választékban

HEVESI „Párisi divatáruházában“

Nagyvárad (Zöldfa-utca.)

két hét óta szakértő vezetés nélkül működik.

Ezen türethetetlen állapotok szanalása véget tartott ülést tegnap délután a tejközpont felügyelő bizottsága, Komlóssy József tanácsnok elnökle alatt.

Komlóssy József tanácsnok kérte a tagokat, hogy a nehéz kérdésben mondjanak véleményt. Rámutatott a vezető tejmester és a könyvvezető közötti haragra, amely megbénítja a telep hasznos működését. A vezető lemondott. Panasz van a könyvvezető ellen, hogy pénteken déltől vasárnapig nem megy fel a telepre, vallási okok miatt. Ez lehetetlen állapot, mert egy napig se vezethetik a telepet. A vezető tejmester május 6-án beadott lemondása csak most, május 17-én jutott tudomására, amikor a bizottság összehívásáról intézkedett.

A tejmester felolvasott beadványa szerint azért mondott le, mert nem akarták állásában véglegesíteni s így bizonytalanságban van. Kérte továbbá a könyvvezető elbocsátását, mert így nem munkálkodhat. A könyvvezető ugyanis elment a bankba s azt mondta, hogy a tejmester utalványára ne fizessenek ki semmit. Mindent elkövetett, hogy az intézményt a modern követelményeknek megfelelően rendezze be s vezesse s hat hó után látja, hogy minden oldalról támadják. Semmi pénzt a várostól nem kért az üzem részére s minden rendben van. Hasznát egyetlen új intézmény sem produkálhat ily rövid idő alatt.

Elnök bejelentette ezután, hogy a rovascsolásnál mindent rendben találtak.

A könyvvezető beadványát olvasták ezután fel, amely szerint a tejmester összeférhetlen.

Ezután Gerő Armin kérdést tett, hogy igaz-e, miként naponként 150 korona a deficit. Rámutat, hogy a tejmester egy krajcárt sem kért a várostól a telep részére. Magán vállalat sem fizeti ki magát a kezdetnél. A közgyűlés is számított eleintén bizonyos deficitekre, de nem ily nagy összegre.

Molnár Imre közgazd. kiküldött szerint egy ily üzem nem lehet egy pár nap alatt átvizsgálni.

Szűcs Géza ezután ismertette, hogy a számvonóság hogy hozta ki a nagy deficit. Kitént, hogy a telek és berendezés amortizációját is számították s így jött ki a nagy összeg s hogy a Kálmán-gyártól átvettek napi 2000 liter tejet 21½ filléért s erre nincs vevő, tehát vaját készítenek belőle, ami nagy veszteséggel jár.

Molnár Imre szakzerű felvilágosításokkal szolgált. Helyteleníti a Kálmán-gyárral kötött szerződést. Nyári időben legnehezebb a tejüzem.

Gerő Armin szintén a Kálmán-gyárral kötött szerződést hibáztatja. A városi tej drága most, mikor oly olcsón jó tejet lehet venni a piacon.

Weiszlovits Cyula azt látja, hogy az amortizációt is számításba veszik s így jön ki a nagy deficit. Vaj készítés helyett inkább a tejet adják olcsóbban.

Löwenstein Zsigmond bizottság kiküldését kívánja az egész üzem átvizsgálására és javaslattételre, hogy volna jobban értékesíthető a tej. A főszámvonó számadásait nem fogadja el, mert az amortizációt is számítja, ez pedig igazságtalanul jön az üzem terhére.

Végül a bizottság egy szűkebb bizottságot küldött ki Molnár Imre, Weiszlovits Gyula, dr Nyiry Ödön és Löwenstein Zsig-

mond tagokból, azzal a megbizással, hogy vizsgálják át a telep egész üzemét, számadásait s javaslatokkal együtt tegyenek eljárásuk eredményéről jelentést.

Molnár Imre közgazdasági miniszteri kiküldöttet pedig felkérte a bizottság, hogy a telep üzemének átvizsgálására a földművelésügyi minisztertől egy szakértő kiküldését kérje.

Komlóssy József elnököt pedig megbízták, hogy a lemondott tejmestert hívja fel az üzem tovább vezetésére, a könyvvezetőt pedig utasítsa, hogy az üzem ideje alatt a telepen tartózkodjék.

Az ülés végén Komlóssy elnök utasította a könyvvezetőt az ülés által megjelölt irányban, egyben kérdést intézett a tejmesterhez, hogy hajlandó-e az üzemet tovább vezetni.

Machnik András tejmester kijelentette, hogy csak az esetben vezeti a telepet, ha a könyvvezetőt elmozdítják.

Ezen választ Komlóssy József közli a polgármesterrel, s egyben intézkedik vezetőről, hogy a telep vezető nélkül ne maradjon.

A pozsonyi nagy tűz.

Elpusztult a híres ghetto.

Arról a nagy tüzről, melynek Pozsony egy egész városrésze, a régi ghetto, majdnem egészen áldozatul esett, a vasárnapi lapok már megemlékeztek. Most megható és egyben borzalmas részleteket jelenthetünk a pusztító tüzvészről.

A tűz egy hintás lakásán keletkezett, ahol éppen lakodalmi dáridót csaptak. A zsindeyestetős ház padlásszobájából csaptak ki az első lángok, melyek — éppen nagy szélvihar lévén — hihetetlen gyorsasággal terjedtek. Egy óra alatt 60—80 ház állt lángokban.

Az orthodox zsinagógában éppen istentisztelet volt. Schwarekühn főkátor, amint meglátta, hogy a templomot is kikezdte a tűz, felfutott a háztetőre és megeresztette a vizesapokat. Nem is esett kár az épületben. Annál több a lakóházakban, melyeknek javarésze zsindeyestetős tetőzetűek. Érdekes, hogy a cserépfedeles házak alig rongálódtak meg.

A tüzkatasztrófa hírére a budapesti mentők is kiküldtek nagyobb kirendeltséget. De megjelentek a bécsi mentők is, mint hírlik a király egyenes parancsára.

Borzasztó látvány a híres ghetto. Füsttől fogó falak közt gyermekek és asszonyok jajgatnak és siratják a régi meghitt otthon pusztulását. Hosszu szakállas öregek fehér lepellel járnak az utcákon, imádkoznak és az irás szavaival vigasztalják a sorsujtotakat.

Valóságos csodákat beszélnek a pozsonyi és bécsi tüzoltóság önfeláldozó működéséről. A bécsi városi tüzoltóság már szombat este fél 8 órakor ott volt a veszedelem színhelyén és másnap délig szakadatlanul dolgozott. Brolly Tivadar polgármester így nyilatkozott a bécsi segítségről:

— Igazán nem lehet szavakkal kifejezni azt a csodás önfeláldozást, melyet a veszedelemben tanusítottak. Nemesak a tűz oltásában, de gyermekek, asszonyok élete megmentésén is életük kockáztatásával köz-

remüködtek. A mi városunk soha sem hálálhatja meg elegendő ezt a gyönyörű áldozatot, melyet érte a bécsi tüzoltóság hozott.

A tűz különben már teljesen lokalizálva van. Csak egy esomó tető nélkül álló ház, kormosan meredező falak beszélnek arról, hogy itt rettenetes pusztítást végzett a romboló elem.

Ujabb részletek.

Mint hivatalosan megállapították, 83 ház lett a tüzvész áldozata, 11 pedig megsérült. Pozsony város előkelősége tegnap gyűjtést indított, melynek alig pár óra alatt 19,000 korona volt az eredménye. A polgármester ezt az összeget még ma szétosztja a hajléktalanok közt. A tűz hihetetlen gyors terjedésének az volt az oka, hogy szombat lévén, a zsidóság nem akart mindjárt részt venni az oltási munkálatokban.

Segély a pozsonyi zsidóknak New-Yorkból.

New-Yorkból, ahová távirati értesítés ment a katasztrófáról, ma távirati értesítés jött a város polgármesteréhez, melyben az ottani zsidóság kifejezi rokonérzését a csapáson hitsorsosaikkal és a közel napokra távirati segílyt jeleznek.

Petőfi lakóháza.

A tűz, mint hivatalosan megállapították, Bachstuber Izrael lakásán ütött ki, abban a házban, melyben annak idején Petőfi lakott. A nagy költő ugyanis pár hónapig lakott a régi koronázó városban és Szuper Károly szinigazgató társulatánál kórista volt. Életének nem a legrózsásabb napjai voltak azok, amiket itt töltött. De mindenkor szívesen emlékezett meg a pozsonyi ghetóban eltöltött időről, melyben a zsidóságot szeretni és becsülni tanulta.

A pusztítás után.

Pozsonyból táviratozzák: A leégett városrészt állandóan katonaság és rendőrség őrzi. Brolly Tivadar polgármester tegnap délelőttre rendkívüli ülésre hívta össze a városi tanácsot, amely megtette a sürgős intézkedéseket a hajléktalanok elhelyezése és segítése ügyében. A belügyminiszterium részletes jelentést kért a tüzkár terjedelméről Bartal Aurél főispántól a kabinetiroda számára. A polgármester városi tisztviselőkből álló bizottságot küldött ki a leégett házak jegyzékének pontos felvételére. Ma törvényhatósági bizottsági tagokból és városi tisztviselőkből álló vegyes bizottságok fogják a kilakoltatottak számát és a szükséges segítség mértékét megállapítani. További intézkedések folyamatban vannak.

Janitsek Aladár budapesti tüzoltó főparancsnok valamint a bécsi tüzoltóság egész vezetősége élén Müller Ede főparancsnokkal Pozsonyba érkeztek, hogy a tüzvész színhelyét tanulmányozzák. Megállapítható, hogy a tűz rohamos terjedésének az az oka, hogy az elpusztult városrészben csupa zsindeyestetős ház volt. Bárczy István budapesti polgármester meleg hangú részvétáviratot intézett

Tavaszi és nyári a legszebbek Reinnál
amerikai cipők Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

Brolly Tivadar pozsonyi polgármesterhez. Harrer Ferenc székesfővárosi tanácsnok délután ideérkezett, hogy a tűzvész okozta kár nagyságáról tájékoztadjék.

Oláh kultúra Nagyváradon.

*

Még most megbujik bankok és gyarló irodalmi társaságok mögött. Néha-néha produkál egy-két primitív műkedvelő előadást, dalestét s aztán kimerülten visszavonul.

De egy idő óta hallom a hátam mögött, kísér az utcán, fülemben cseng itt is, ott is valami az oláh kulturából. Hallom, hogy a hátunk mögött csendes dübögéssel folyik a bevonulás a magyar területekre, az oláh álom, a sovány fekete emberek égető tekintete, energiája csendes erőszakkal utat tör köztünk.

Mindig elbizakodottan élünk. Dus vé-rünkre, az Alföld roppant erejére, a nyelvünk, szellemi fensőbbiségünk nagyuri szuverenitásunk magasságaira gondoltunk.

Az az ezer esztendő, ami a hátunk mögött van, meg a régi dicsőség, turáni vér és ázsiai szilajság tunya energiákat kötött le bennünk. A magyarság egy gyönyörű történelmi álom rabja itt a ragyogó kultúra mélyén, szédülve néz fel a csillagos magasságok felé, ahol a szláv gyűrű hullámszik, germán lovasok rohannak, perverz francia irodalom és tökéletes britt kultúra bocsátgatja sugarait.

Megeszínáltuk bágyadt álmodozás alatt ezt a mai kulturánkat, szeretjük a fajunkat, még rajongói vagyunk a szépségnek, betegek a modernségnek s ijedt rándulás jelzi néha, hogy megüt bennünket valamelyik idegen, éhes népek nagy ereje, félelmes, friss energiája.

Camilli mondta, a jászvásári magyar püspök, hogy Moldvában nem szabad az iskolákban magyarul tanítani a magyar gyermekeket, gyönni sem szabad magyarul, közszédben használhatják ugyan a magyar nyelvet, de nem használják. Miért? Mert már nem tudnak. És nem is szabad tudni.

Ezzel szemben a nagyváradai korzón diadalmasan csendül fel az oláh nyelv, öreg bácsik, fiatal fiskálisok és szederjes ajku jogászok tüntetnek az édes hazai nyelvel. Csak úgy csendesen, csipkedve provokálják a magyar sovinizmust, amely szegény nem is mer hangosan dühöngeni sem.

De van már ennél feltűnőbb jelenség is, amely régóta felkeltette a figyelmes szemlélők érdeklődését. Az Elit-kávéház igen szép, intim hely, szeretik azok az érzékeny emberek, akik menekülnek a zenés fészkek lár-májába elől. És ezt a meleg, csillogó helyet okkupálták az oláhok.

Főleg a délutáni fekete idején zug a szép tükrös kávéház az oláhok csatazajától. Ébredező szellemük itt tömörül, fiaik most forgatják a modern gondolkodás bibliáit és rajongva beszélnek az istentagadásról, félénken vitatkoznak a hazafiságról, irodalmi ismereteiket kieserélik, felolvasnak egy-egy hazai levelet és legkevésbé sem törődnek azzal, hogy milyen világ van körülöttük.

Még jó, hogy ez a kávéházi és utcai demonstrálás értéktelen és nem veszedelmes. De azzá lehet. Ha elhatalmasodik, akkor az oláh kultúra kivonul a templomok színes csarnokaiból, megveti a lábát a közélet terén, jogokat, nemesi privilégiumokat fog követelni a maga számára.

Azért állandóan figyelemmel kell tartani őket és alkalom adtán figyelmükbe ajánlani a moldvai szomorú magyarok elnyomott helyzetét, jogtalanságát. Csak a viszonyosságot tudnók elérni, hogy amint ott bánnak a magyarokkal, úgy bánjunk mi itt az oláhokkal. (p. j.)

A munkásbiztosító pénztár beszámolója.

A nagyváradai munkásbiztosító pénztár most számol be az elmúlt évi működéséről.

A biztosító pénztár június 1-én illetve 8-án tartja közgyűlését s ez elé terjeszti jelentését, amelynek legérdekesebb része az, amelyben az intézmény részére egy szék-ház építését sürgeti. Ugy ezt a kérdést, mint az igazgatóság, felügyelő bizottság választását a közgyűlés dönti el.

Az igazgatóság jelentése az 1912. évről 8532 korona feleslegről számol be. Ez a pénzügyileg jelentéktelen eredmény a jelentés szerint annak a jele, hogy a gazdasági pangás alaposan megzavarja a leg-szebb törekvések megvalósítására kilátást nyújtó számításokat. A három éven át folytatott országos akcióval elért hétnapos járulékszámítás második évében sajnálattal állapítja meg az igazgatóság, hogy a törvény gyökeres átalakítása nélkül minden erőlködés csak időleges javulást eredményezhet, de nem teremthet oly szilárd alapot, melyen a munkásbiztosítás természetes fejlődése magas hivatásához méltóan biztosítható.

Az 1912. évben a pénztár tagjainak betegségi segélyezésére a kórházi ápolást és orvosi ellátást is beleértve 542,162 korona 98 fillért fordított, vagyis az évi tagjárulék előírás 73,17 százalékát. A táppénz kiadás 213,744 korona 92 fillérre emelkedett, ami a megelőző évvel szemben mintegy 50,000 korona többlet kiadást jelent. Az 1912. évben tüdőbeteg tagok részére összesen 6501 ápolási napot utalványoztak különböző szanatóriumokban és fürdőhelyeken 178 tag részére.

Érdekes adatok szólnak az egészségügyi szolgálatról, a központi rendelő intézet, az orvosi tanács fontos működéséről. Felemlíti a jelentés, hogy 1912-ben 1660 balesetet jelentettek be, melyek közül 1263 a gyáripárban, 241 a nagyipárban és 156 a kisipárban fordult elő s ezek közül kártalanítási igényt vont maga után 163.

A jelentés statisztikai adatokat és a zárószámadást és a költségvetést is ismerteti.

Jakabffy államtitkár lemondott. A politikai körökben nagy meglepetéssel fogadták azt a hírt, hogy Jakabffy Imre belügyi államtitkár lemondott állásáról. A belügyi államtitkár távozásának oka nem politikai természetű, mert pusztán ab-

ban keresendő, hogy Jakabffy államtitkár megrendült egészségügyi állapota miatt nem érzi magát elég erősnek arra, hogy az állásával járó nagy felelősséget továbbra is viselje.

Jakabffy Imre ugyan a belügyi tárcá politikai államtitkára volt, a politikával azonban keveset foglalkozott s mint a köz-igazgatás alapos ismerője, inkább adminisztratív ügyek intézésére fordította tevékenységét. Mindig Khuen legszűkebb gárdájához tartozott s Lukácsnak miniszterelnökké történt kinevezésekor csak Khuen rábeszélésére és egyenes kívánságára tartotta meg állását.

A munkapárti körben Jakabffy utódját Kürthy Lajos báró főispánban látják, akivel Lukács miniszterelnök már hosszasan tárgyalt. Az államtitkárválság még e héten elintézését nyer.

Hét esetben vonultak ki a mentők.

*

Ritkán volt olyan mozgalmas napjuk a mentőknek, mint tegnap. Tudjuk róluk, hogy mindig készen vannak, bámulatos gyorsan és pontosan dolgoznak. Rendkívül nehéz szolgálatot teljesítenek, örökké azzal a gondolattal kell lepiheniük, hogy a következő öt percben már robogniok kell egy lángba borult házhoz, vagy szerencsétlenséghez.

Ez az örökös izgalmas, fárasztó és veszélyes élet bátor végigküzdése különös megbecsülést biztosít a mentőknek. Hányszor siklik végig a szemünk a sablonos jelentésen, hogy „a mentők beszállították a sérültet a biharmegyei köz-kórházba.”

Mindannyiszor, amikor ilyen eset van, hálás köszönetet kellene mondani a mentőknek önfeláldozó és emberfeletti munkájukért. Az események gyors löktetése s a mindennapi megszokás okai annak, hogy ez elmarad.

S hogy ezt a pár sort az 5 dicséretükre ide iktatjuk: ez igazán a legkevesebb, ez igazán megilleti őket. És akaratlanul is sorokba ömlik ez a pár elismerő szó. Hétszer szólította őket ma a nyugtalan, nagy város messze pontokra. Röviden elmondjuk a hét esetet sorjában, úgy amint azt a napi krónika megkívánja.

*

1. Kapuczinus-u. 15. sz. a. szolgált Keller Ilona 16 éves cseléd leány, aki szerelmi bánatában megakart halni oly módon, hogy a múlt éjszaka a konyhában kinyitotta a gázesapot s aláfeküdt. Urnője reggel 7 órakor esengetett a kis cselédleánynak s mert a hívásra nem ment be, asszonya kiment a konyhába s midőn kinyitotta az ajtót, kábító gázzal ömlött ki. Keller Ilona eszméletlen állapotba feküdt földre vetett vackán. Az eszméletlen állapotban talált leányt Berkovits René t. orvos beszállította a Bihar-megyei köz-kórházba. Eletben maradása valószínű.

HERBST Arany-, ezüst-ékszer és óra : áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni :

Aranyláncok, nyak-láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2,50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár 13-14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások olcsón eszközöltnék.
Szemüvegek beteg szemekhez orvosi recept nélkül kaphatók.

2. Tegnap este a Várad-velencei állomáson az 513. sz. személyvonatból az indulás percében a 70 éves *Izsák Dávid* kibukott, fején súlyos sérüléseket szenvedett. Az izr. kórházban sebeit bekötötték s így vitték haza családjához.

3. *Pető Ágnes* 50 éves napszámosnő tegnap reggel egy csuporban feloldott zsíros szódát ivott s abból öngyilkossági szándékkal egy kortyot hörpintett, amitől természetesen rosszul lett. Beszállították az izr. kórházba, ahol elmondotta, hogy a vele vadházasságban élő *Kovács Imrével* összeveszett s ebbeli elkeseredésében akart öngyilkos lenni.

4. *Kasperik Aranka* mezőszasi 16 éves kis leány, *Weisz Jenőnél* szolgált Szőlőstetea 7. szám alatt. A kis leány már 15-én elakarta hagyni szolgálatát, de nem engedték. Tegnap délután játszott a padlason. Kicsi lába megcsuszott a lépcsőn és lezuhant a földre. A borzalmas zuhanásba nyakcsigolyája ketté tört. Mire a mentők oda értek meghalt. Szüleit értesítették.

5. A *Beöthy Ödön*-utcán *Robán Mária*t egy kecsi elütötte. Homlokán súlyos zúzódásokat szenvedett. A kórházban fekszik. A kocsis ellen megindult az eljárás.

6. *Bodó Imre* 15 éves diák 6. mm. pisztolyba apró sréteket fojtott. A ravaszt megrántotta, s a rozsdás revolver nem sült el. Erőlködni kezdett, miközben a pisztoly elsült s bal tenyerét átlötte. Az izr. kórházba vitték a mentők, ahol operálni fogják.

7. *Fogarasi Erzsébet* meszelés közben lezuhant, haja bele akadt az állványba. Oriási kinokat állott ki. Öt pereig csüngött. Ajultán emelték le s véres fejjel szállították a kórházba.

Lakatos József nyugdíjaztatása.

Biharvámegye tisztviselői között több mint egy évtizede szerepel *Lakatos József* neve. Ez ugyan nem nagy idő, de ha tekintetbe vesszük, hogy ez alatt az évtized alatt *Lakatos József* még csak a szolgabírói állást sem tudta elnyerni, hanem mint első osztályú közigazgatási gyakornok működött, bizony hosszú idő az a tíz év. Biharvámegyeben talán egy tisztviselőt sem mellőztek annyira, mint *Lakatos*-t. Nem a munkája miatt, mert az ellen sohasem volt senkinek sem kifogása. Hogy mégis miért, az a vármegye kulisszatitkainak legrejtettebbjei közé tartozik. *Lakatos József* mikor látta, hogy állandó mellőzésnek van kitéve, egyáltalán nem sokat törődött a dologgal. Közben meghalt a nagyatyja, aki után több mint egy millió értékű vagyon maradt. Ebből a vagyomból olyan tekintélyes rész jutott *Lakatos József*-nek, hogy azután a vármegye tisztviselői között foglal helyet.

Itt Nagyváradon az ősi *Lakatos* kúriát foglalta el *Lakatos*, aki közigazgatási gyakornok s a központi főszolgabírósnál működött. Ekkor a főispán *Cséffára* helyezte át. *Lakatos* elfoglalta hivatalát. Közben tiszteltbeli szolgabíróvá nevezték ki. Dacára annak, hogy *Cséfán* volt hivatalban *Lakatos*, lakása itt Nagyváradon maradt. Minden reggel vagy vonattal, vagy kocsival, vagy lóhá-

ton ment ki pontosan a hivatalba. Birtokos társai jobbarátai, rokonai állandóan kapacitáltak, hogy mondjon le hivataláról.

Tegnap végre *Cirkvenicából* beadvány érkezett az alispánhoz, *Lakatos József* ugyanis családjával együtt most ott nyaral. Onnan ugyan nem jár *Cséfára* hivatalba a gyakornoki fizetése fejében, de nem is fog visszatérni, mint gyakornok. A beadványban ugyanis *Lakatos* a nyugdíjaztatását kéri Biharvámegyetől. Hogy mi indította *Lakatos*-t erre az elhatározásra, még nem lehet tudni. A kérelmet nagy érdeklődéssel tárgyalták a megyeházán.

Lakatos József lesz az első nyugdíjazott közigazgatási gyakornoka a vármegyének. No de azért nem fog kétségbeesni senki miatta, mert már most is mint virilis szerepel a megye urai között.

Férjgyilkos feleség.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Borzalmas és kegyetlen tragédia színhelye volt egy kis *Berettyó* melléki község, *Darvas*, a múlt évben. Egy fiatal, szép és gazdag falusi asszony, szívtelen gonoszsággal megmérgezte az urát, hogy ne álljon a szeretője útjában.

*Herpai József*nének hívják a tettest, aki felett ma estére fog ítéletet mondani a nagyvárad esküdtbíróóság.

Herpai József, a kis *Darvas* község egyik legmódosabb gazdája volt. Szép, fehér portája, sok földje volt és szóval a gazdag falusiak közé tartozott. Így azután, amikor már öszülő fejjel akart asszonyt vinni a házhoz, könnyen talált szép, szemrevaló fiatal leányt, aki hozzáment feleségül, ez okozta a szerencsétlen ember szomorú végét. A fiatal asszony nem szerette az urát, mást szeretett, egy alig 20 éves legényt, *Pántya Józsefet*. Őt boldogította a szerelmével, s a férjnek az élete mind türethetlenebb lett.

Herpai József eleinte türte a dolgot, úgy tett, mintha nem vett volna észre semmit. Évek múltán aztán kapta magát, megelégtelte a szegényt és vigyázni kezdett az asszonyra. Nem mozdult el a felesége mellől egy percre sem. Az asszony pedig mindent elkövetett, hogy valahogy megváltoztassa az urát. Küldte korezmába, a mezőre akarta kergetni, hogy felügyeljen a munkára, az öreg azonban csak mosolygott és nem ment. — Azután babonás falusi módra a község vén javasasszonyaihoz fordult, hogy változtassák meg az urát. Sok pénzt fizetett nekik, de sem a sok tanács, sem a ráolvasás nem használt.

Végül azután merész tette határozta el magát az asszony. Elteszi láb alól az urát, gondolta. A férj, egy este a krumpli levestől rosszul lett, vagy három napig beteg volt és meghalt. Az orvosnak gyanus volt a dolog és a boncolás meg is állapította, hogy a férj mérgezésnek az áldozata. A vizsgálat rövi-

desen kiderítette, hogy a meg az öreg *Herpai*-t.

felesége mérgezte

A gyilkossággal vértárgyalását tegnap kezdte meg a nagyvárad esküdtbíróóság *Jorn* vádat dr *Medvigy* viseli, a védelmet látja el.

adott asszony ügyének zdtte meg a nagyvárad Lajos elnöklete alatt. A István kir. ügyész képviselő dr *György Ernő* ügyvéd

Az asszony egykedvűséggel beismerte a bűnét. Cinikus gyilkosság. el mondta el, hogyan történt a

— Légykővel mérgeztem meg az urammat — mondta. — Krumplilevest főztem betegyeste és abba tettem a légykővet. hogy lett tőle, de az orvos nem vette észre, zés mi baja, még nem tudta, hogy mérge történt. Másnap azután reggel is, délben is tettem mérget az ételébe, többet mint előzőről, ettől azután meghalt.

— Honnan szerezte a mérget?

— A gyermekemmel hoztattam a boltból, — felelte az asszony.

Délután megkezdtek a tanúk kihallgatását. Kihallgatták a javasasszonyokat, akik mind azt vallották, hogy az asszony nem szerezte az urát és tudták, hogy szeretné elpusztítani.

Ítélet a férjgyilkos asszony ügyében ma este lesz.

HIREK

* Bérmlás Tenkén és Bélben.

Gróf *Széchenyi Miklós* megyés püspök vasárnap és hétfőn folytatta bérmlakörutját a vármegyében. Vasárnap Tenkén bérmlalt a főpásztor. A község valóságos ünnepi szint öltött magára. Fellobogozott házak, pompás diadalkapuk és az ünneplő közönség fogadta mindkét helyen a főpásztort. Vasárnap érkezett Tenkére a püspök, akit *Fráter Emil* főszolgabíró fogadott szép üdvözlő beszéddel. A fogadtatás után *Marosi Antal* erdőmérnök lakására hajtattott a püspök és onnan ment a templomba, ahol feladta a bérmlás szentségét 200 bérmlakozónak. Hétfőn reggel Bélben történt meg a szentség kiszolgálása. Bélben *Ertsey Géza* főszolgabíró járása előkelőségének élén fogadta a püspököt, aki nyomban a templomba ment és kiosztotta a bérmlás szentségét. Itt 100 volt a bérmlakozók száma. Délben a főszolgabírónál ebéd volt a főpásztor tiszteletére. Délután visszatért a püspök Tenkére. Ma Görbeden, szerdán Belfenyérből pedig hazajön székhelyére. Csütörtökön az urnapi istentiszteletet itthon gróf *Széchenyi Miklós* püspök fogja végezni.

* Nincs válság a Kaszinóban.

Vasárnapi számunkban megbízható helyről jött információ alapján a Biharvámegyei Nemzeti Kaszinóban észlelhető forrongásról irunk. Ezzel szemben a Kaszinó vezetőségétől azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a ve-

A balkáni béke

csipkeárházában, hol férfi és női fehérneműek, divatcikkek, ernyők, harisnyák, szabókellek, szalagok, madériák, csipkék, harisnyák, ágygarnitúrák, stráfok, ridikülök és bőrárak stb. rendkívül olcsó árban kaphatók.

Kossuth-utca Sas-épület, a „Turul” cipőraktár mellett

Rosenfeld Ignác

zetőségnek elégedetlenségről tudomása nincs, sőt meg van győződve, hogy a Kaszinó a jövőben is teljes erővel fogja társadalmi hívatását betölteni a régi nemes hagyományainak megfelelőleg a társadalmi összehangolást munkálni. Kötelességünknek tartottuk a vezetőség kijelentéseit mint helyreigazítást közölni vasárnapi hirdásunkkal szemben, melynek magja nyilván az, hogy a Kath. Kör új palotájának építésével kapcsolatosan már most megnyilatkozik a közönség érdeklődése a Kör új helyisége iránt. Minden animozitás nélkül más, szintén virágzó társas körök iránt, a Katholikus Körbe új tagok tömeges jelentkezésére van kilátás s örvendünk hogy ez nem érinti az ősi Kaszinó további virágzását sem.

* **Bucus Várad-Szöllősön.** Szentháromság vasárnapján tartották meg Várad-Szöllősön a templombucsut. A szent misét Fetser Antal felsz. püspök mondta, Telepy Marcell várad-szentmártoni plébános, premontrai rendi kanonok pedig szent beszédet tartott. A bucsun számosan vettek részt Nagyváradról is s valamennyien igaz örömmel osztoztak Szeben Gyula plébános örömeiben, akinek munkálkodása nyomán Várad-Szöllős községben a hitélet egyre szebb virágzásnak indul.

* **Évzáró ünnepély a jogakadémián.** A helybeli kir. kath. jogakadémián június hó 1-én lesz az évzáró ünnepély. Dél előtt 10 órakor hálaadó istentisztelet lesz a premontrai templomban s utána fél 11 órakor a jogakadémia disztermében fogják megtartani az évzáró ünnepélyt.

A tanév-záró ünnepély sorrendje: 1. Dr. Köröstarjáni *Hovánvi* Gyula e. i. Dékán beszámolója az 1912-13. tanévről. 2. Dr. Szandner Pál ny. rk. jogtanár szakértekezése: Az engedelmesség. 3. A Winterhalter-féle, a Jedlieska-Szenczy-Kondé-féle, a Fogarassy-féle ösztöndíjak átadása és a Brüll-féle ösztöndíjak adományozásának bejelentése. 4. A kar jegyzője kihirdeti az 1912-1913. tanévi pályázatnak eredményét és az 1913-14. tanév pályatételét. Az ünnepélyre a jogi kar ezuton is meghívja a joghallgatók hozzátartozóit.

* **Esküvő.** Diszes esküvő volt vasárnap délután a Szent László-templomban. *Vikol* István földbirtokos esküdött örök hűséget arájának, *Vucskics* Arankának, dr. *Vucskics* Gyula kanonok, felelős szerkesztőnk hugának. A templomot zsufolásig megtöltötte a közönség; a menyasszony szeretetre méltó egyénisége és az az általános tisztelet és szeretet, mely családját egész Nagyváradon körülveszi, a tisztelők nagy seregét gyűjtötte ez alkalomra a templomba. A Katholikus Nővédő Egyesület, melynek vezetésében a menyasszony buzgó és tevékeny részt vett, testületileg jelent meg a szertartáson; kívülök a nagyvárad, kivált az újvárosi előkelő katolikus közönség impozáns számmal jelent meg, hogy részt kérjen a *Vucskics*-család örömeiből. A szertartást a menyasszony bátyja, dr. *Vucskics* Gyula kanonok végezte s magasan szárnyaló, a testvér gyöngéd szeretetétől és a pap mélységes hitétől áthatott beszédet intézett az új párhoz. Tanúk voltak: *Margittai* József ny. állami tanítóképezdei igazgató és *Vikol* Simon kolozsvári földbirtokos. Este *Vucskics* Gyula házában szűk családi körben vacsora volt, mely után az új pár új otthonába, Erdélybe utazott.

* **A szépészeti és közlekedési szakbizottság** május 23-án délután 3 órakor a városház bizottsági termében ülést tart. A tárgysorozat a következő: 1. A Szt. László-téri forgalmi házikó építésének engedélyezése, továbbá a Szent László szobor körüli terület rendezése és a tér fásítása. 2. A Fekete Sas szálloda előtti kiülöhely engedélyezése. 3. A váradvelencei görög keleti egyház kerítésének áthelyezése. 4. Gazdasági cselédlakásokról szóló szabályrendeleti tervezet.

* **Halálozás.** Igaz részvéttel értesülünk azon mély gyászról, mely *Ujlaky* László nagyváradai nyomdászt fiatal felesége szül. *Tóth* Margit halálával sújtotta. Temetése f. hó 21-én, szerdán délelőtt 10 órakor lesz a Bethlen-utca 26. számú gyászháztól. Az elhunyt fiatalasszonyt férjén és két kis árváján kívül kiterjedt rokonsága siratja.

* **A csökmői kofák.** Szilágyi M. Sándor csökmői baromfikereskedő beadványt intézett a vármegye törvényhatóságához, hogy a csökmői vásártartási szabályrendeletet módosítsák. A módosítást akként javasolta, hogy Csökmőn a heti piac alkalmával idegen árusok ne jelenthessenek meg. A beadványt a törvényhatóság elutasította, ugyszintén a miniszter is. Szilágyi ezután egyesesen a közigazgatási bírósághoz fordult és azt kérte, hogy hozzon elvi határozatot, mely szerint a községek heti vásárain idegen kereskedők egyáltalán ne vehessenek részt. A közigazgatási bíróság tegnap küldte le az iratokat azzal, hogy elvi határozatot nem hozhat, ellenben az előiratok áttanulmányozása után döntenie fog a csökmői heti piac szabályrendelete tárgyában.

* **Korányi Frigyes meghalt.** Tegnap délelőtt tizenkét órakor meghalt Korányi Frigyes báró, a nagyhirű orvostanár. Korányi Frigyes báró közel 84 éves volt. Tudományos működését egész sereg nagyértékű orvosi szakmunka hirdeti. Korányi Frigyes báró három hónappal ezelőtt esett ágyának s már akkor komolyan aggódtak életéért. Szombat este váratlanul elövette régi szivbaja és nagyon rosszul lett. Szombat éjjel valamivel enyhült ugyan állapota, de vasárnap éjjel ismét rosszabbul lett és tegnap délelőtt a halál megváltotta szenvedésétől.

* **A postások részjutaléka.** Mint minden évben, úgy az idén is megtörtént a postások részjutalékának kiutalása. A kereskedelmi miniszter most értesítette a nagyváradai postaigazgatóságot, hogy az összes postai alkalmazottak részére az általa meghatározott szabály szerint fizessék ki a részjutalékot. A miniszter rendelkezését minden postás nagy reménykedéssel várta már és most, hogy megérkezett egyáltalán nincs meglepődve vele senki. A részjutalék ugyanis oly neveltségesen kevés, hogy azzal az eredetileg tervezett cél, a postások helyzetének csak némi javítása is egyáltalán nincs elérve. Hogy mily kevés ez a jutalék elég megemlíteni, hogy vannak akik 20-7 koronát, sőt semmit sem kaptak. Ez az intézkedés érthető meglepetést keltett annál is inkább, mert a budapesti postások sokkal több jutalékban részesültek. Már az előző évben is nagy elkedvetlenedést okozott a jutalék dolga, mert akkor is sokkal kevesebbet kaptak, mint előzőleg, az idén még annál is kevesebbet. Ebből a folytonos csökkenésből arra következtetnek, hogy talán már jövőre végleg be is fogják szüntetni a részjutalékot. Ez a tisztviselőkre érzékeny tünet annak magyarázható, hogy a

posta kiadásai roppant nagyok voltak a múlt évben. Ez azonban szomorú vigasz a csalódott derék postásokra, akik oly pedáns lelkiismeretességgel végzik teendőiket, hogy méltán megérdemlik nem a jutalék elvonását, de annak a javítását.

* **Naponta friss Cseresznye! Ósibaraczk!** Idei termésű ausztráliai fajalmák. Kiváló finom fajborok, jégbehűtött kőbányai szalon és maláta sörök. **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, Körös-utca, Telefon 448 sz.

* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel *Braun Margit* Rimanóczy-u. 1.

Cukorkát mindig élvezettel eszem, Mert mindennap **Benedektől** veszem. Cukorka csak akkor jó, Ha **Benedektől** való.

E hóban nyílik meg *Benedek Testvérek* nagykereskedők „Cukorka Bonbonnière”-je a Bémer-téri korzón. Fűszer és csemege áruk a Zöldfa-utcai főútleletben a legolcsóbb árban kaphatók. Kávé és tea különlegesség nagy választékban és olcsó árban.

x **Meglesz az örök béke** a háznál, ha a gyermekeknek játékot, a hölgyeknek ridicült, az uraknak nyakkendő és sétabotot a **Párizsi bazárban** a Sas alatt vásárolunk, hol nem selejtes, nem parti hanem szép és új olcsó áruk kaphatók.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle háznál) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a legrészesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sűrkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **A feministák kiegyeztek Lukácsal,** mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már oly híressé vált és nélkülözhetetlen *Mlle Juliette* fűzőt kapnak. Állandó nagy raktár angol és francia fűzők, haskötők, melltartók, egyenestartók és fűzővédőkben. Nagyvárad, Színház-u. 4. Emke melletti fűző terem.

x **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformációk már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatio, hajmosás manieür. Telefon 11-98.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkal Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyegeket stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt *Hatvany* és *Szentmiklósy* szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

Valódi **Chassala szandálok**, amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag
REICHARD áruháza
cégnél kaphatók.

OCCASSIO ELADÁS a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

x **Utasok**, Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél söresarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokot látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkeken**, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x Az „**Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.**“ itteni fiókja június hó 1-én **Körház-utca 6. sz.** alatt modernül berendezett, újonnan épülő **GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT** nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítás minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobillista körökben általános meglepetést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdonosok között régen érzett közönséget pótolt.

x **Tisztelettel értesitem** a nagyérdemű vevő közönséget, hogy cipő, kalap és uri-divat üzletemet Bémer-térről Szt. János-utca 3. szám alá Kis pipa vendéglő mellé helyeztem át. Finom férfi és fiu szalmakalapok, szandálok, cipők a legolcsóbb árban kaphatók. Állandó parthie vételek. Tisztelettel Fekete Jenő.

x **Uj női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Koczka József és Rűcskös Jozso közkedvelt karmesterek vezetése alatt elsőrangú erőkből összeállított új női tambura zenekar ma és minden nap hangversenyez a legújabb zene és ének-számokból. A társulat tagjai, Kovács Ilona sansonett, Szallai Böske kuplé, Péchi Margit népdal, Balázs Mancsi nemzetközi énekesnők és Böszörményi Béla baritonista és jellemkomikus, a társulat magánzámokkal működik, mondanunk se kell, hogy a Korona kávéház estélyei iránt a legmesszebbmenő közérdeklődés mutatkozik.

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyitott RÁCZ és VASS női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **fejtöltőkrej** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

Alulírott ezúton hozom a t. c. közönség szíves tudomására, hogy boldogult édesatyám **cégfőnöki műtermét**, melyet eddig is vezettem

DIÓSY SOMA

cég alatt tovább fogom vezetni. Kérem a t. közönséget szíveskedjenek nagybecsű bizalmukkal a jövőben is megtisztelni és előre is biztosítom a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálásról. Tisztelettel

DIÓSY MIHÁLY.

Telefon 839.

(Rosenzweig mider-gyáros mellett.)

* **A kocsitartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira Bátorhy-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

Értesítés.

A „**Kereskedők Magántisztviselők és Háztulajdonosok Közlönye**“ a külföldi nagyvárosok mintájára

ingyenes elhelyező osztályát díjtalanul

a nagyközönség rendelkezésére bocsátotta. Elhelyezést nyerne: minden szakbeli kereskedelmi alkalmazottak, hivatalnokok, könyvelők, pénztárosok, gyakornokok, gazdaszettek, házfelügyelők stb. stb. nemre való tekintet nélkül.

Az alkalmazást keresők felhívotnak, hogy naponként d. e. 11-12-ig és d. u. 3-4 ig jelentkezzenek a **Szacsvey u. 12. sz. irodában.**

x **Szülők figyelmébe!** Bérma és áldozó ruhák legnagyobb választékban Hevesi „Párisi divatáruházában“ Nagyvárad, (Zöldfa-utca.)

x **Csödtömög eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csödtömögéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű áruk stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárusítva.

x **Tisztelettel értesítjük** a nagybecsült hölgyközönséget, hogy **bécsi utunkról** haza érkezünk, legújabb párizsi és bécsi modellekkel, **megtekintés végett kérjük** a nagyérd. hölgyközönség szíves figyelmét, átalakítások modellek után, gyászkalapokból nagy raktár. A nagybecsült hölgyközönség pártfogásáért esd Kohn Eszti utóda Helén.

x **Különlegességek** érkeztek női és gyermek kalapokban **Ujhelyi Róza** női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár.

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövőkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készitünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumok készítését már harminc koronától kezdve Szíves megkereséseket kérnek Biró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

POVAZSÁN JÓZSEF

**hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.**

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készit mindenféle fémsziszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Modern fényképészet.** Fővárosi mintára berendezett modern fényképészeti műtermemet f. é. május 1-től **Szent János-utca 3. szám** alá helyezem át. Felvételek jutányos árban egész nap és este 9 óráig villanyfény mellett is eszközöltenek. Külön **nagyítási műtermét** is rendeztem be, hol életnagyságu képek 7 koronától kezdve megrendelhetők. Minden egyes kép tökéletességeért felelősséget vállalok. Celom ez által kizárni azokat a silány produktumokat városunkból, melyeket a nagy közönség **utánvételek megrendelés** útján kénytelen elfogadni. Nyers nagyításokat amatőrök és szakemberek részére nagy árkedvezményben késziték. Tisztelettel **Szabó Dénes** fényképész.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

Szöllőgazdasági cikkek:

**kékkő, raffia, kénmáj, fonal,
ojtó-viasz és pamut, rézkénpor,
bordói por legjutányosabban a**

WURST JÓZSEF

cégnél szerezhetők be.

* **Kossuth-utca 6. sz. ház** emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás mel-
lék helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x **Régiségeket, mütárgyakat** és mindenféle alkalmi vételeket **veször**, eladok és **becsülök.** Házhoz is megyek. STERNBERG J. Szt. László-tér, Kishidő.

x **Uj fakereskedés. 2 kor. 20 fillér** 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: Atlasz József Várház-u. 31/b

TÓTH JÓZSEF

**épület és műbutor asztalos Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.**

A legjutányosabb árszámítás mellett készit mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésebb kivitelben.

**Tervek- és költségvetésekkel
díjtalanul szolgálók.**

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Kedd: Cigányszerelem. (Komlóssy Emma vendéggjátéka.)

Szerda: Lili. (Komlóssy Emma vendéggjátéka.)

Csütörtök délután: Cigányprimás; este: Pirosgyellár. (Komlóssy Emma vendéggjátéka.)

Péntek: Csitri (Varsányi Irén vendéggjátéka.)

Sombat: Györgyike drága gyermek. (Varsányi Irén vendéggjátéka.)

Vasárnap délután: Faun: este: Tanitónő (Varsányi Irén vendéggjátéka.)

Komlóssy Emma Nagyváradon.

A színházi közönség előrelátott, méltán megérdemelt érdeklődése mellett, ma kedden este kezd meg három estére terjedő vendéggjátékát Komlóssy Emma a Cigányszerelem Ilona grófnőjében. A nagyvárad színházi közönség régi kedvence: Komlóssy Emma, szerdán Lili címszerepében lép fel.

Varsányi Irén vendégjátékai.

A Komlóssy Emma vendégszereplései befejezése után, pénteken este már Varsányi Irén, a budapesti Vigszínház nagynevű művésznője lép fel a nyrádi színház színpadán. Varsányi Irén pénteken a Csitri, szombaton: Györgyike a drága gyermek és vasárnap: a Tanítónő címszerepeiben lép fel. A Varsányi-esték bérletszünetben mennek, — a bérlek jogait azonban az igazgatóság esztendőnkön délután 4 óráig fenntartja.

REPORTÁZÁS**A vasárnapi footballjáték.**

Törekvés — NSC = 0 : 0.

Temesvári Kinizsi — NAC = 2 : 2.

Óriási számú és szép közönség — köztük egész kis kolónia temesvári — nézte végig a vasárnapi meccset. Az sok intelligens idegen, aki látta azt a vonzó és imponáló képet, melyet a tarka, lelkes tömegből elárasztott pálya nyújtott, igazán csak szépet és kellemeset beszélhet Nagyvárad fejlett sportjáról s annak sportszeretéről. Pedig a nap nem is ígért valami szenzációt. Egy közepes bajnoki meccs volt csak műsoron, tehát egyedül a jó hírű temesvári Kinizsirel nevezett csapat látása esődített a sporttérre annyi nézőt.

A temesvári Kinizsi ezuttal másodszer játszott pályánkon; a nagy hő bajnoki szellemének égise alatt álló csapat ugyanis egyike azon ritka csapatoknak, melyek nem haraggal távoztak városunkból:

A Kinizsi óriási változáson ment át azóta. Tavaly még 3 : 1 arányban bánt el vele első csapatunk, ma a szintén teljesen rekonstruált NAC csak nehezen tudott vele szemben eldöntetlen eredményt elérni. A sovinszta váradi közönség erősen bizott a NAC győzelmében s így a játék vége meglepetés volt. Ugyanesak eldöntetlenül végződött a Törekvés—NSC bajnoki mérkőzése is.

Először e két csapat állt ki a porondra, megvinni a rég várt kemény harcot, mert kemény és erős izmu iparos és polgár ifjakból áll mind a két csapat. Kettőjük között a Törekvés határozottan jobb volt. Az NSC csatárai csak ritkán tudtak a fél pályán tushatolni vagy leszaladni. Goal azonban egyik kapuba sem jut. Major és Szirkó személyében olyan két óre volt a kapuknak, kikkel még sokkal különb csatárok sem boldogultak volna. Szirkó a második féldőben még a Törekvés 11-es lövését is elkapta.

Nagyobb változatosságot vártak a Kinizsi és a NAC mérkőzésétől, de ebből sem bontakozott ki olyan magas színvonalu játék, mint várni lehetett. A Kinizsi igen nagy, lelkes kísérettel vonult fel, mely ugyan bizott e csapatában s a játék elején rögtön meglátszott, hogy nem alap nélkül.

Eleinte ugyan szakgatott a játék, egyik sem birt előre haladni, de mindig a Kinizsi a támadó. Strasser ügyes kiszökkenése révén ugyan a NAC éri el az első goalt, de ezt ellenfele hamarosan kiegyenlítette. Ezután még egy kedvező momentum volt a NAC-nak, mikor 11-es büntető rugáshoz jut, de ezt a Kinizsi kapusa bravurosan menti. Kár, hogy a temesvári csapat sokszor erős Kinizsi fogással is él; Strassert is úgy megrúgták a játék elején, hogy alig tudott talpon állni.

A második féldőben újra megkaparítja a NAC a vezető goalt, melyet a rendkívül ügyesen és gyorsan manőverező Oblath lő a temesvári kapuba, de az öröm rövid ideig tartott, a Kinizsi sem maradt adós sokáig; sőt a játék másik felében csaknem leszorítja és passzivításra kényszeríti a NAC-ot, melyért aggódva drákkol a közönség. A hátvé-

den függ Kucserának van néhez helyzete, ha ő nincs és nem a fürge kis Jakobovits, hanem Posterits véd, nagy erkölesi deficittel végződik a küzdelem. A temesvári csapat nem csak fizikailag erősebb, hanem rendkívül gyors, kitünő tehnikájú csapat, melynek csatározása briliáns, a védelme is egyenrangú. Jobb szélsője és bal összekötője volt pesti játékos, de hát a mi csapatunkban 5 volt pesti játékos is van. A játékrendezésünk és összjátékunk gyengébb csak.

A NAC-ban Kucsera, Strasser és Oblath, továbbá, Schossi a kis Jakobovits, Katona, és Máthé tüntették ki magukat. A Korner arány a NAC-ra kedvezőbb. A meccseket Nagy Lajos vezette igen precizül.

Magyar-svéd meccs. Budapesten vasárnap zajlott le a svéd-magyar válogatottak mérkőzése. A mérkőzést 2 : 0 arányban magyar csapat nyerte meg.

ZENE ÉS MŰVÉSZET

Énekiskolai hangverseny. Bleyerné Garzó Adél énekiskolája és zeneakadémiai előkészítő tanfolyama f. hó 25-én tartja nyilvános évszáró hangversenyét d. e. 11 órakor a vármegyeház disztermében a következő műsorral:

1. Mendelssohn: „Őszi dal“. Kettős. Éneklik: Stépán Bébi és Varró Zsófia.

2. a) Mendelssohn: Szívek mikor elválnak. b) Schubert: „Ébresztő“. Énekli: Nagy Irénke.

3. Eugen Hildach: „Mein liebster ist ein Weber“. Énekli: Wallner Joli.

4. Liszt: O Komm im Traum. Énekli: Varró Zsófia.

5. Mendelssohn: „Abschiedslied der Zugvögel“. Kettős. Éneklik: Bulyovszky Erzsike és Wallner Joli.

6. Arthur Sullivan: „Oh lasst mich träumen“. Énekli: Stépán Bébi.

7. Tito Mattei: „Non é ver“. Énekli: Kepes Nusi.

8. a) Grieg: „Ich liebe dich“. b) Schubert: „Pusztai rózsá“. Énekli: Bulyovszky Erzsike.

9. Karl Reinecke: „Napkelte“. Hármás. Éneklik: Kepes Nusi, Stépán Bébi, Varró Zsófi.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

§ Elitelt kereskedők. A Weiszlovits-házban az idén hatalmas fűszerüzlet nyílt meg, óriási reklámmal, azonban mire a közönség kezdte észrevenni az üzletet, már a redőnyök le voltak zárva és még most is zárva vannak. Karsay Lajos és Dohány Imréné voltak a tulajdonosok, akik 6000 korona készpénz mellett hamarosan vagy 8000 korona adósságot csináltak és bár egyre-másra vezették ellenük a végrehajtást, nem kértek maguk' ellen esődöt. A

nagyvárad kir. törvényszék mint büntető bíróság ezért csalárd bukás miatt elitelte Karsay Lajost 200 koronára, Dohány Imrénét pedig 100 korona pénzbüntetésre.

§ Helyreigazítás. Vasárnapi számunkban egy esküdszéki tárgyalás során az elitelt G. Sámuelről azt írtuk, hogy G. Sámuel az orthodox polgári iskolában volt alkalmazva. Most annak közlésére kértek fel bennünket az iskola részéről, hogy G. Sámuel nem volt az orth. polgári iskola tanára, hanem egyszerűen magántanulókat készített elő a vizsgálatra.

TANÜGY**Az élesdi tanítók és az „Általános Tanító Egyesület“.**

Az élesdi tanítói-járaskör vasárnap tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését.

Napirend előtt Várady Boldizsár állami iskolai igazgató a következő beszédet intézte az igen nagyszámú köri gyűléshez.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Folyó hó 4-én negyvenöten, állami tanítók Nagyváradon egy értekezletet tartottunk, mely értekezletnek a folyamánya a „Biharvámegyei Általános Tanítóegyesület“ jelenlegi vezetősége ellen indított mozgalom lett.

A lapokban közzé tett, valamint az egyes kartársaknak is megküldött felhívásunkban nagyjából jeleztük, hogy miért indítjuk a mozgalmat és miért nem vagyunk a jelenlegi vezetőséggel, illetve annak működésével megelégedve. Nehogy azonban azon gyanuba essünk, — tisztujtó közgyűlés következőn, — hogy minket csak az elnökségre, illetve az egyes tisztségekre való személyes kombinációk vezettek, szükségesnek tartom az igen tisztelt közgyűlés előtt álláspontunkat részletekben is kifejezni.

A „Biharvámegyei Általános Tanítóegyesület“ jelenlegi vezetősége letért azon utról, amely az egyesület működési céljának megfelel. Idegen utakon kalandozik, amely utak lehet, hogy egyes egyéni céloknak megfelelnek, de az össztanítóság céljaival nem egyezik s ha mi továbbra is követjük e kalandos utakon, feltétlenül eltévedünk, annál is inkább, mert csak egy egyéni cél szolgálatában eszközök valánk.

A vezetőség zászlajára egy igen szép mondatot írt: „Küzde az össztanítóság anyagi helyzetének a javításáért.“ Ez tényleg nagyon szép cél, ezért mindnyájunknak küzdenünk kell s ha tényleg ez a cél; ugy mi egy igen nagy hibát követnénk el, ha ezen magasztos törekvésükben őket nem támogatnánk. De sajnos e szép cél, csak cégre egy rossz, savanyu bornak s nem egyébre való, minthogy minket elkábitson, hogy vakon kövessük vezéreinket egy oly áldatlan harcba, amelyben mi semmit, vagy legalább is nem sokat nyerünk.

Hogy ez így van, semmi sem bizonyítja jobban, mint azon körülmény, hogy a cél s az azt elérni törekvő módzatok között a legnagyobb inkompatibilitás áll fenn.

A „Biharvámegyei Általános Tanítóegyesület“-ben az utóbbi időben, az állítólagos cél elérésére egy mindentől független elkülönözési vágy kapott lábra; elszakadt a tanítóság multjától, a melyből pedig a jövő kell, hogy szülessék és felépüljön; minden átmenet nélkül átesapott, nyugodt fejlődésből, a legszélsőbb radikalizmusba; mindent lerombolni, tekintélyek ellen adáz és igazságtalan támadásokat intézni, ez volt a domináló virtus; a melynek eredménye az, hogy elidegenedtek tőlünk a tanítóság legjobb barátai is.

Ez a mód — tekintve társadalmi ál-

lásunkat — szerény nézetem szerint teljesen inkompatibilis a céllal. Ezen uton eredményeket elérni nem lehet, a miről különben a mult tapasztalatai is meggyőzhetők a tanítósságot.

De a mi vezetőink a tapasztalatokon nem okulnak, tán nem is akarnak okulni, a mi nagyon valószínűvé teszi azon feltévést, hogy a tanítósság — vezetői révén — egy bizonytalan értékű politikai pártnak lett az eszközévé s az erősen radikális kirohanások csak a párt céljait szolgálták, de reánk feltétlenül káros hatással voltak.

Mi a vezetőséget nem követhetjük tovább, mert ha továbbra is utánuk haladunk: — öngyilkosságot követünk el. Mint tanítók a társadalommal s annak vezető faktoraival szemben nem függetleníthetjük magunkat azon célból, hogy velük állandó támadó hadjáratban éljünk. A mi munkánk, az összes szellemi munkák között a legszorosabb kapcsolatban van a társadalommal, hisz egész életünket, munkásságunkat a jövő társadalmának a nevelésével töltjük; s ha mindezekkel szemben mi önállósítjuk magunkat, nem-e önmagunkat semmisítjük meg.

Nekünk a társadalmi rendet radikális bombasztokkal megzavarni nem lehet, mert mást úgy sem érhetünk el ezáltal, mint azt, hogy alkalmat adunk egyeseknek arra, hogy a zavarosban halásszanak. Mindezek igazságát könnyű belátni, hisz a társadalom maga az élet, amelynek egy megállapodott fejlődési folyamata van, amely folyamatot, mi tanítók, irányíthatunk, nevelhetünk, de erőszakosan meg nem változtathatunk, még azon esetben sem, ha saját anyagi ellátásunkról van szó.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! A tanítósság, ha azt akarja, hogy úgy erkölcsileg mint anyagilag előbbre haladjon, annak a biztos útja a munka és az összetartás. E kettővel imponálhatunk és kivívhatjuk magunknak mindazokat, amelyek minket jogosan megilletnek, hogy a társadalmat nyugodtan szolgálhassuk.

Ezek indítottak minket arra, hogy mozgalmat indítva a jelenlegi elnökség ellen, helyükbe oly egyéneket tegyünk, akiknek egyénisége garanciát nyújt arra, hogy „Biharvármegye Általános Tanítóegyesülete” a jövőben nyugodt, biztos munkát végezhet.

A beszéd végeztével a gyűlés „Biharvármegye Általános Tanítóegyesületének” jelenlegi elnökségének bizalmatlanságot szavazott s kimondotta, hogy működésével nem ért egyet s mindenben csatlakozik az állami tanítók által indított mozgalomhoz.

A tisztújítás során elnökül: Lánosz József; alelnökül: Máthé Lajos és jegyzővé: Fekete János lett egyhangulag megválasztva.

Ezután a tárgysorozat többi tárgyait beszélték meg.

TÁVIRATOK

Kiverték a zsidókat.

Bécs, május 19.

(Saját tudósítónktól.) A bécsi egyetemen ma nagy verekedés volt a cseh, osztrák és zsidó diákok között. Nemzetiségi kérdésen vesztettek össze. Bottal, késsel és revolverrel támadtak egymásra. A csehek kiverték a zsidókat s mikor az utcára értek, közbelépett a rendőrség is. A diákok ellen szigorú vizsgálat indult.

Hazai Bécsben.

Bécs, május 10.

(Saját tudósítónktól.) Hazai honvédelmi miniszter ma reggel Bécsbe érkezett.

Vadász államtitkár

programbeszéde.

Nyirbátor, május 19.

Vadász Lipót igazságügyi államtitkár vasárnap tartotta beszámolóját s egyúttal programbeszédét Nyirbátorban. Az államtitkár kíséretében voltak Rednik Gábor és Hoványi Géza is. Az állomáson nagy és díszes közönség fogadta az államtitkárt, zeneszóval és zászlóval. A menet százhusz kocsiával vonult a városba. A gyűlést a nagyvendéglőben Balogh Lajos helyi pártelnök nyitotta meg. Ezután küldöttség ment a jelöltért. Ezalatt Hoványi Géza képviselő intézett nagyhatású beszédet a választókhöz. Vadász Lipót közel másfélórás beszédben foglalkozott az elmúlt három év politikai eseményeivel. A gyűlés után Vadász Lipót a küldöttségek tisztelgését fogadta.

Csapatok elszállítása.

Konstantinápoly, május 19.

(Saját tudósítónktól.) Albániából most szállítják a török csapatokat. Bulgária nem nyújt ebben segédkezet. A csapatokat Bayrutban teszik partra. A görögök jó akaratlan támogatják a gyenge törököket.

KATASZTROFA

egy léghajó kiránduláson.

München, május 19.

München közelében nagy léggömbszerecséltenség történt tegnap. Négy léggömb a Züric nevű főlzállott. Délben a starembergi-tó környékén látta őket. A Züric nevű léggömb, a melyen három ur és egy hölgy ült, a Landensbergnél le akart szállni és oly hevesen ütődött a földbe, hogy a benn ülő urak közül egy kiesett és veszedelmesen megsérült. A benn ülő hölgy elvesztette az egyensúlyát, azonban az urak egyike még idejében megkapta úgy, hogy nem esett a földre, de felső teste egészen kihajolt a kocsárból. A léggömb újra felszállt, de az az ur, a ki a hölgyet tartotta, nyilvánvalóan kifáradt, eleresztette a nót, a ki kiesett a kocsárból, lezuhant a starembergi tóba, a hol megfuladt. A léggömb kevéssel ezután simán kikötött a tó közelében.

A szultán unokája öngyilkos.

Konstantinápoly, május 19.

A 22 éves Haireddin herceg, Abdul Aziz szultán unokája, tegnap este agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében idegességgel indokolja öngyilkosságát. A városban azt beszélék, hogy reménytelen szerelemről van szó.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTÉR

Szülők figyelmébe!!!

ajánljuk a „DONÁT-főle ker. magántanfolyamot” ahol mindazon tanulók, a kik az iskolában nem tudták a kereskedelmi tantárgyakat elsajátítani, okvetlenül — különös kipróbált módszer alapján — a kereskedelmi életben szükséges tudományt megszerezhetik. Különösen kiemeljük, hogy a kereskedelmi tantárgyakban: ugymint „egyszerű és kettős könyvvitelben, magyar és német levelezésben, ker. számtanban, váltótanban”

érettségire is előkészítünk.

Junius hó 1-én az összes tantárgyakban különösen gyors-, gép- és szépirásra

uj tanfolyam kezdődik.

Egész nyáron át nyitva. — Beiratások naponta! A tanfolyam vezetője:

DONÁT KÁROLY

Szabadság-utca 3.

FOGAKAT

Ép gyökerek bennhagyásával legjobbnak bizonyult kivitelben tartós szép fogtömést készít, foghuzás

érzéktelenítéssel kitűnő hírű intézetében

Özv. Dr. Deákné, H. Zs.

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fogate Sással szemben

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	—	—	—
Májusi buza	—	—	10.71
Októberi buza	—	—	11.39
Áprilisi rozs (1913)	—	—	—
Októberi rozs	—	—	9.55
Májusi tengeri (1913)	—	—	7.84
Juliusi tengeri	—	—	8.04
Áprilisi zab (1913)	—	—	—
Októberi zab	—	—	8.46

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	825.50
Osztrák hitelrészvény	—	627.50
4%-os koronajáradék	—	82.30
Osztr. magy. államv.	—	723.50
Jelzálogbank	—	433.—
Leszámitelő és pénzváltó	—	519.—
Hazai bank	—	287.—
Magyar bank	—	564.50
Keresk. bank	—	3675.—
Rimamurányi	—	719.—
Salgótarjáni kőszén	—	770.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1062.—
Közuti vasut	—	654.25
Városi villamos	—	371.50
Adria	—	558.—
Atlantika	—	—

Kiadó lakások.

A Szacsay-utca 18. sz. és a Smetka Gyógy-utca 1. szám alatt újonnan épült emeletes házakban több két-, három szoba, előszoba, alkov, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló földszinti és emeletes utcái és udvari lakások, továbbá műhelyre alkalmas helyiségek azonnal olcsón kiadó. Ugyancsak kiadó a Kolozsvári utcán lévő volt baptista imaház és a Petőfi-utczában 1 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló udvari lakás. Értekezni

Pallay Lajos nagyváradai ügyvéd irodájában Szaniszló-utca.

Melocco Péter cementárugyár és építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradai fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méreteken és az ahhoz való időindarabokat, csömöszöit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kütgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utca és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakaszerű építését. Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolgál.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

NYIBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruháikat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet fű gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhákat vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

RUFF TESTVÉREK

Épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, vas-szerkezetek, vízvezetékek javítások és takaréktűzhelyek elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése
ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. Lánccs kútaink egy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmúlnak. Mindenemű gépjavítások szak-szerűen és gyorsan eszközölköttek.

Parfumerie „HEZ” illatszertár.

BUDAPEST, VIII. Losonczi-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklamakelőre ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembe-szőköbb előnyöket biztosítunk.

Újabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)
1 drb üvegtégely francia arc- és kézfinomító
1 drb. francia szappan (bármely illatban)
1 üveg francia parfum (bármely illatban)
1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
1 könyv (60 lap) angol powderpapir
1 csomag dr Heider-féle fogpor
1 drb francia fogkefe (csontnyéllel)
1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
10 drb szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)
Összesen 19 drb 2 korona 50 fillérért.

Szállítások naponta eszközölköttek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges be-küldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnkét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérvkötit,

szuszpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálak, bidég,

anatómiai

sérvkötit,

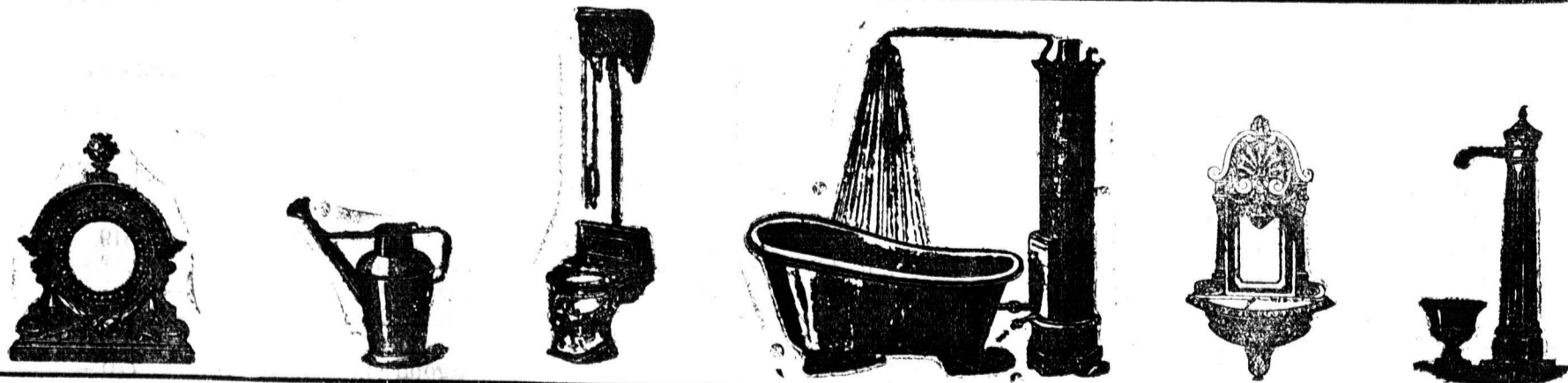
a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cökkök, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterelem női és férfi kiszolgálására. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

BALOGH JÁNOS bádogos és vízvezetékek berendező telepe

Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488.

Uri- és Szaniszló-utcákkal szemben.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom 18 év óta fennálló jónévű üzletemre, ahol e szakmába vágó mindenemű munkákat ugymint eddig, a legpon-tosabban és lelkiismeretesen teljesítem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve

klváló tisztelettel
Balogh János.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11 45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12 15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12 50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1 21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

NEM MESE! Ha pattanása vagy szeplője a mi «Hez» CSODA szappanunktól el nem mulik, úgy pénzt kötelesek vagyunk visszaadni. 1 drb. «Hez» csodaszappan 2 kor. 50 fill., 3 drb. «Hez» csodaszappan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. A pénz előzetes beküldésénél portó 30 fill., utánvételes küldésnél portó 84 fillér. Diszkrétan küldi: «Hez» illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

Előkelő igen konkurrensképes biztosító társaság agilis

vezérképviselőt

keres, felette kedvező feltételek mellett. Kimerítő ajánlatok „Szép jövedelem“ jelige alatt

Eckstein hirdetőjébe Budapest, VII., Erzsébet-körut 38. kéretnek.

Hímzés, Csipke áruk

nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. férfing finom 194 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóci-ut 14. volt Apolló mellett.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és díszmű bútortasztalos Sándor-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Ha nincs megelégedve

szabójával, mert drága vagy rossz szab vagy uem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Kiválóan szép munkáért aranyérem és aranyokmány kitüntetés.

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a t. közönséget, hogy SZENT JÁNOS-U. 4. SZ. alatt EGY MODERN

cukrászdát

létesítettem. A fővárosban Kugler (Gerbeaud), Weisz Béla udvari cukrászoknál és külföldi előkelő üzletekbe, helyben a volt Molnár-féle cukrászdában hosszabb ideig működtem.

Parfee és forma fagyalt megrendelések, valamint lakodalmi és egyéb ünnepélyekre süteményeket és tortákat elsőrendű kivitelben a legolcsóbb árban mindenkor megrendelhetők. Becses pártfogást kér

Gáborfi János,

cukrász.

Vas és

rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók

a Rákóci-ut 13. sz. alatti gyári raktárban.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárakozók (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárakozók (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlettel együtt saját zárja alatt, ön maga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztosságot és kényelmet találja.

Safe deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Sürgős figyelmeztetés!

A tisztelt közönséggel van szerencsénk tudatni, hogy az összes illatszert, pipaszappant, arckrémeket, általában valamennyi kozmetikai és háztartási cikkekről szóló kimerítő 24 oldalas értesítőnk újabb kiadása már megjelent; kérjük meghozatni. Ingyen és bérmentve küldi szét a „Hez“ illatszertár vezetője. Budapest, VIII., Losonci-utca 13.

UJDONSÁG! Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita“ rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép, tartós billentyűkkel ellátva. Ara tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal

— csak 6 korona — Wágner a hangszerkirály országszerte elismert elsőrendű hangszerárúháza, BUDAPEST JOZSEF-körut 15. Fényképes hangszerárjegyzék ingyen. Ovás! Figyelem a pontos címre és házszámra.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek, legelsőbb rendű fűszerárak

előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében szereshetők be.

FONTOS!

«HEZ» kölnivíz 1 üveg 50 fillér, 3 üveg 1 kor. 30 fill. «HEZ» kölnivíz fél liter 3 kor. «HEZ» kölnivíz 1 liter 5 kor. 50 fill. «HEZ» kölnivíz szappan 1 drb. 60 fill. 3 drb. 1 kor. 60 fill. A minőség elsőrendű voltáért felelősséget vállalunk. Küldi: «HEZ» illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

FIGYELEM!

«HEZ» arckréme 80 fillér «HEZ» arcszappan 80 fillér «HEZ» arcpowder 80 fillér

3 drb. bármelyikből egyszerre rendelve a pénz előzetes beküldésénél bérmentve. Diszkrétan küldi: «Hez» illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. szám. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kötő saját termései borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

Építész és házi urak szives figyelmébe.

DENGELEGI és BOTHÁZY

szerelő, épület-, díszmű-bádogos, vízvezeték-berendező és csatornázási vállalata Nagyvárad. Kolozsvári-utca 44. szám.

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szagtalan angol klozetek felszerelését, házi csatornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és beton műkő vállalkozók, homok és kavics telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899. Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal TELEFON 579. házhoz jövünk. TELEFON 579

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnvizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánozott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozott kölnvizet, kölnviz-pudert és **kölniviz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

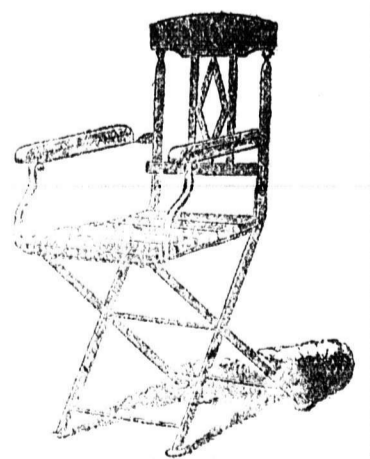
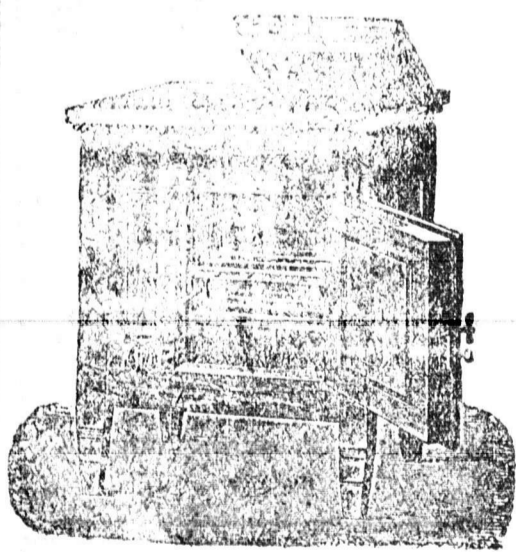
Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókja.

A

4%-os Magyar Koronajáradék

i. évi június hó 1-én esedékes szelvényeit már május 20-tól kezdve költségmentesen beváltjuk.

Magyar Általános Hitelbank
nagyváradai fiókja.

J É G S Z E K R É N Y E K | kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK | asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek
vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.